

CARLES GIMENO

Sitges ofereix des d'aquest estiu una ruta per descobrir la ciutat indiana, romàntica i modernista.

L'esperit modernista de Sitges

CARLES GIMENO

Matí d'estiu a Sitges, una de les poblacions catalanes més conegudes a tot arreu del món. Els turistes s'estiren en massa a la platja per trobar el to vermellenc o torrat de pell que no poden obtenir al seu país. Però els dies que fa núvol, o quan les vacances d'estiu s'acaben, els visitants busquen l'oferta cultural per aprofitar les hores de lleure. I és llavors que, a molts, se'ls acudeix de treure el cap al museu més famós de la vila: el Cau Ferrat. Aquí es troben, des del mes de juny d'enguany, amb una nova proposta: una entrada combinada, que per sis-centes pessetes els dona dret a entrar al Cau i a dos museus més: el Romàntic i el Maricel. I no sols això: el Consorci del Patrimoni de Sitges ha ideat un sistema ben original de fer la ruta d'aquests museus, una ruta que permet d'observar carrers i edificis representatius de les etapes indiana, romàntica i modernista de la vila. Són les

anomenades guies sonores: uns aparells portàtils, amb una cinta enregistrada, que expliquen allò que cal saber de cada edifici i de cada racó interessant. És una variant dels *walk-man* que ja ofereixen molts museus, però de caràcter col·lectiu, perquè no hi valen auriculars individuals, sinó que hom els escolta en grup. Amb l'avantatge que funcionen i es paren a voluntat. És una versió tecnificada dels "guies del paraiqua" tradicionals.

CARLES GIMENO

Sitges, de pescadors a bohemis. Santiago Rusiñol era un enamorat de Sitges. És per això que, a l'any 1892, va voler comprar dues cases de pescadors tocant a vora mar. La primera, se la va fer seva després d'una transacció econòmica convencional i senzilla amb els mateixos propietaris. Però la segona va ser més difícil de conquerir, perquè, segons que li van dir, aquell edifici era "de Déu". Rusiñol va insistir-hi; la volia com fos. Tant era així que el rector de Sitges li va haver d'explicar que per comprar-la ho havia de demanar al papa. Sense pensar-s'ho dues vegades, va sol·licitar el permís, i del Vaticà li va arribar el consentiment, a canvi d'una donació de 1.000 pessetes a l'Església. De les dues casetes, en va fer un nou edifici, que

CARLES GIMENO

Santiago Rusiñol (centre) era un enamorat de Sitges. L'any 1892, va voler comprar dues cases de pescadors tocant a vora mar. La primera, se la va fer seva després d'una transacció econòmica. Però la segona va ser més difícil de conquerir, perquè, segons que li van dir, aquell edifici era "de Déu".

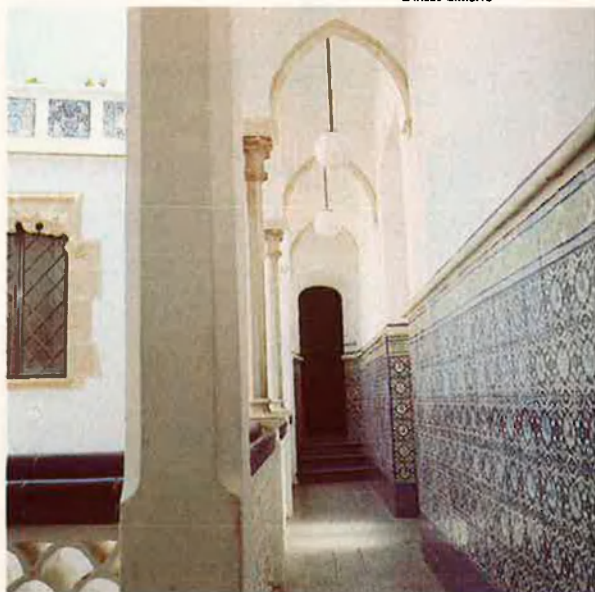
va convertir en la casa-estudi de l'artista: el Cau Ferrat.

Aquesta és una anècdota semblant a les que recita l'enregistrament de les guies sonores (en català, espanyol, anglès o francès). I és que l'objectiu, segons els responsables del Consorci del Patrimoni de Sitges, no és de donar la informació que ofereixen el llibres i les enciclopèdies, sinó quatre dades i alguna anècdota per despertar la curiositat del visitant. Per això, compten amb les fonts d'informació impagables dels pocs sitgetans que encara recorden com el petit poble de pescadors rebia les visites intrigants d'alguns forasters rics i extravagants. Maria-Nadal Sau, la gerent del Consorci, sembla fascitada per la història, encara poc coneguda, dels anys en què pintors, escriptors, artistes i intel·lectuals freqüentaven l'actual carrer del Fonollar i rodalia. L'època en què a Rusiñol, l'americà

Charles Deering i els amics, els agradaven tant l'art com la disbauxa, i no s'estaven de res. Ara resta l'herència dels seus anys a Sitges: algunes poques de les col·leccions d'art i, sobretot, uns edificis originals, amb una vista privilegiada sobre mar. Tot plegat, un conjunt que el Consorci i l'Ajuntament de Sitges estan convençuts que poden atreure molta més gent de la que hi passa actualment.

Mig secretament, les noves promocions també malden perquè la gent de fora conegui més coses, i no sols el Cau Ferrat.

Tres museus i un que encara no ho és. Les guies sonores que han començat a funcionar aquesta temporada proposen una visita de Sitges fora del circuit *comercial*, una passejada alhora històrica i amena. Cada vegada és més habitual de trobar petits grups que, mapa en mà, es passegen amb un estri al muscle, que, a un volum discret, va dient coses que els fa estirar el coll per mirar una façana interessant o un jardí que s'insinua. Les explicacions només se senten al carrer —el Racó de la Calma, el mirador de Vidal-Quadres, el carrer de la Davallada—, però no pas dins els museus, sobre els quals només donen una pinzellada abans d'entrar-hi. No parlen de les obres que el visitant pot veure a

CARLES GIMENO

l'interior dels edificis, ofereixen pistes, en paraules de Maria-Nadal Sau, per a entrar en "l'esperit de l'època". I l'esperit de l'època és el d'uns senyors que van fer de Sitges la musa de la seva inspiració.

Un dels protagonistes d'aquesta història, que bé permetria un digníssim guió d'una pel·lícula, fou *mister* Charles Deering. Era un nord-americà molt ric que va conèixer Sitges a través de Ramon Casas, quan el va convidar per fer-li un retrat de la família. Com Rusinol, Deering va quedar tan fascinat per l'ambient del poble que no va parar fins a tenir-hi un lloc per a estar-s'hi. Va comprar unes casetes de pescadors i va aconseguir de comprar l'antic hospital del segle XIV per poder fer el Palau Maricel, a imatge del Cau Ferrat. En canvi, va pagar la construcció d'un hospital nou, considerat una joia del modernisme. El seu Palau consta de dos grans edificis, a banda i banda del carrer, connectats

CARLES GIMENO

CARLES GIMENO

objectes que va poder al seu país. Actualment, aquests objectes s'exposen en un museu que hi ha a Miami.

Lluny del Racó de la Calma, on hi ha el Cau Ferrat i el Palau Maricel, hi ha el Museu Romàntic, la tercera de les visites que ens proposen les guies del Consorci. El Museu Romàntic és l'antiga casa de la família Llopis, construïda

El Museu Romàntic és l'antiga casa de la família Llopis, construïda el segle XIX. Els descendents d'aquesta família marinera van cedir l'edifici a la Generalitat republicana.

el segle XIX. Els descendents d'aquesta família marinera van cedir l'edifici a la Generalitat republicana, i ara la podem visitar com una mostra de la vida dels propietaris catalans de l'època romàntica: mobles, objectes, pintures... i la famosa col·lecció de nines antigues de Lola Anglada.

Amb el Museu Romàntic s'acaba la ruta que suggerixen les guies sonores. Acaba la submersió per la Sitges antiga, gairebé desconeguda dels milers de visitants. I si els objectius s'han complert, tot plegat haurà despertat la curiositat, i potser algú s'hi quedarà enganxat, com aquells personatges del Racó de la Calma...

Agnès Rotger

CARLES GIMENO

per un passadís. El Maricel de Mar, situat al costat del Cau Ferrat, era el domicili ocasional de l'americà. Actualment allotja el Museu Maricel, que permet de visitar la Pinacoteca Municipal, la col·lecció marinera d'Emerencià Roig i tot d'objectes artístics procedents de la donació del doctor Pérez Rosales. El Maricel de Terra era lloc de festes i celebracions, molt sonades segons que diu la llegenda. Ara, potser sense voler-ho del tot, continua fent una funció semblant: encara no és visitable com a museu: només és obert per a convencions, cursos, casaments o conferències. Totes dues cases van funcionar fins al 1921, quan Charles Deering va trencar l'amistat amb els artistes veïns i va tancar el Palau després d'endur-se'n tots els